

Evaluatie 2012

Projectbureau Zeeweringen

Datum	5 juni 2013
Status	Definitief
Auteur	Y.M. Provoost
Kenmerk	PZST-R-13042 kw

Inhoud

1	Inleiding, doel en opzet	3
2	Aandachts- en verbeterpunten	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Verbeterpunten voor 2013	4
2.3	Verbeterpunten voor 2013 uit 2010/2011	4
2.4	Aandachtspunten voor 2013	4
3	Hoe verder?	5

1 Inleiding, doel en opzet

Zoals weer gebruikelijk de laatste jaren is over het jaar 2012 een evaluatie uitgevoerd. In dit rapport zijn de afzonderlijke evaluaties van de deelnemers aan het project samengevoegd en samengevat in verbeter- en aandachtspunten.

De evaluatie

De deelnemers aan het projectbureau-overleg (het management en de staf, de disciplineleiders en de vertegenwoordigers van de waterschappen) hebben begin 2013 een evaluatie opgesteld (deze verslagen zijn als bijlage bij dit rapport gevoegd). De belangrijkste punten van de afzonderlijke evaluaties zijn samengevoegd in dit rapport.

De volgorde in dit rapport is zoveel mogelijk gebaseerd op het primaire proces van het projectbureau.

In deze rapportage wordt onderscheid gemaakt tussen 'verbeterpunten' (zaken waarvoor concreet acties worden afgesproken (bewaking vanuit kwaliteit zorg)) en 'aandachtspunten' (zaken die ter harte genomen dienen te worden). De stand van zaken wordt via de maandrapportage teruggekoppeld naar het projectbureau.

2 Aandachts- en verbeterpunten

2.1 Algemeen

In de bijlagen zijn alle gemelde aandachts- en verbeterpunten te vinden. In de volgende paragrafen volgt een opsomming (enigszins gegroepeerd) van in het oog springende punten en van punten die aandacht vragen.

De verbeterpunten worden omgezet in acties, de aandachtspunten zijn 'ter leeringh' (zie ook hoofdstuk 3).

2.2 Verbeterpunten voor 2013

- maak verschil tussen aannemers duidelijk, ook via SCB-systematiek;
- actiepunten uit SCB bekendmaken en bewaken;
- tempo revisietoetsingen moet omhoog;
- Wiki bestuurlijk aftikken en in proces implementeren;
- grondonderzoek/aanvullende info eerder uitzetten/verzamelen/verbeteren;
- eerdere afstemming over aanvullende wensen/projecten. Het honoreren van wensen/projecten beschouwen tov de planning;
- aanvullende projecten oppakken mbv een projectplannetje en op basis daarvan bespreken;
- na aftikken ontwerp geen wijzigingen meer doorvoeren;
- ICT op locatie verbeteren;
- aandacht voor veiligheid waterkering tijdens uitvoering;
- audits uit gaan voeren en verwerken op basis van planning;
- beter naleven NB-wet vergunning;
- bewustwording van eigen taakveld/verantwoordelijkheden bij de verschillende disciplines;
- in kaart brengen proces duurzaamheid en opstarten procestoetsen;
- aanpassen contract op basis van evaluatie duurzaamheid. Ook bij inschrijving meer duidelijkheid verkrijgen;
- ...

2.3 Verbeterpunten voor 2013 uit 2010/2011

- Implementeren nieuwe meetmethodieken voor inventarisatie;
- Resultaten van oplooproeven en onderzoek gras verwerken in ontwerp, contract en uitvoering (zowel voor gras als voor klei).

2.4 Aandachtspunten voor 2013

- Samenwerking gemeente Schouwen;
- capaciteit Uitvoering icm uitvoeren (proces)toetsen;
- betere communicatie tussen projectleiders en Communicatie;
- ...

3 Hoe verder?

Vanuit kwaliteitszorg wordt een plan opgesteld waarin de in § 2.2 beschreven punten worden opgenomen.

Bij deze punten worden ook de verbetermaatregelen, de activisten en indien mogelijk de 'datum gereed' genoemd.

Wanneer het ingrijpende maatregelen betreft zal ook expliciet aandacht worden geschonken aan aspecten als geld, kwaliteit en informatie & organisatie.

Dit plan met verbeterpunten wordt voorgelegd aan het projectbureau-overleg.

....en uiteraard ook deze keer weer het vriendelijke verzoek om toch zeker de bijlagen te lezen.

Bijlage

Inhoud:

Management	B. Kortsmit	7
Toetsing	R. vd Voort	8
Ontwerp	G. Wijkhuizen	9
Bestek en Uitvoering	S. Vermunt	11
Projectbeheersing	A. v. Ginneken	12
Omgevingsmanagement	R. vd Voort	13
Communicatie	A. McGovern	15
Onderzoek/innovatie	Y. Provoost	19
Ecolgie	R. vd Voort	20
Waterschap Scheldestromen	A. Marinisse	22

Management

B. Kortsmit

Wat ging goed:

- SCB onder UAV-GC wordt nu onze nieuwe contractbeheersingswereld. Ik denk dat we dit goed gedaan hebben. We hebben ook een paar aannemers gehad die hier goed in meedoen: KWS/van Oord en AVK/de Klerk.
- We hebben onze doelstellingen gehaald, zowel qua voorbereiding als realisatie
- Nieuwe scope gemaakt en weer +/- M€ 40 teruggegeven.
- We zetten zwaar in op duurzaamheid; 2 contracten elk EMVI score van M€ 1,00
- Bestuurlijk is de lijn over de werkpaden/fietspaden nogmaals afgetikt.
- Een proefvak met Hillblokken en Ronatonblokken aangelegd. Ruimte voor innovatie.
- De voorbereiding werk Breskens met de gemeente Sluis samen levert een mooie samenwerking op.
- Opzet Zeeweringenwiki gemaakt met de HZ.

Wat ging nog niet goed:

- Onze systeemtoets laat geen onderscheid zien tussen onze aannemers wat er wel is.
- De overdrachten richting Waterschap blijven achterlopen.
- Duurzaamheid onder EMVI meenemen, creëert zijn eigen risico's.
- De werkpadendiscussie op dijkvakniveau blijft toch discussie en risico opleveren. IBOS versus individueel dijkvak.
- Samenwerking met gemeente Schouwen lukt te vaak net niet.
- En nu de Zeeweringenwiki bestuurlijk rond krijgen.

Toetsing

R. vd. Voort, R. Bosters, R. Derksen

Vrijgavetoetsingen

De vrijgavetoetsingen zijn afgerond. Eén dijkvak wacht nog op de definitieve vrijgave.

Revisietoetsingen

Afgezien van het dijkvak Waarde- en Westveerpolder (waar aanvullende werkzaamheden zijn verricht) zijn alle dijkvakken t/m 2008 gereviseerd en overgedragen.

De revisietoetsingen voor het uitvoeringsjaar 2009 zijn vrijwel afgerond. 3 Dijkvakken zijn overgedragen, 3 vakken wachten nog op invullen van de laatste details door het waterschap waarna ze overgedragen kunnen worden. Bij 1 vak (Aanzet Oesterdam) is de kwaliteit van de bekleding (elastocoast) onvoldoende en zullen door PBZ aanvullende werkzaamheden worden verricht.

Planning

In 2013 zal de revisie van de dijkvakken uit het jaar 2010 ter hand worden genomen.

Met de revisie van de vakken uit 2011 en 2012 kan nog niet begonnen worden, omdat de verwerking van de revisiegegevens bij het waterschap momenteel ca. 2 jaar in beslag neemt. Het waterschap zal intern nagaan of dit versneld kan worden.

Vooruitblik

De uitvoering van dijktrajecten van Zeeweringen stopt in 2015. Het projectbureau zal dan nog 1 jaar (2016) blijven bestaan voor de administratieve afhandeling. Als de verwerking van de gegevens bij het waterschap niet versneld wordt, dan kan de revisie en overdracht van de dijkvakken van 2014 en 2015 niet uitgevoerd worden.

Ontwerp

G. Wijkhuizen

TERUGBLIK ONTWERP / CONTRACTVOORBEREIDING 2012

In 2012 zijn de ontwerpen van de dijkvakken die in 2014 in uitvoering komen afgerond. Daarnaast zijn de contracten voor de dijkvakken die in 2013 in uitvoering komen voorbereid.

In de overleggen met betrekking tot ontwerp en contract is het volgende naar voren gekomen:

Tijd

- Besluitvorming bij externe partijen over combineren werkzaamheden voor een aantal dijkvakken is lang onduidelijk.
- Grondonderzoeken meestal pas bij inlichtingen beschikbaar.

Kwaliteit

- Per dijkvak is er met alle betrokkenen voorafgaand aan de publicatie van documenten overleg geweest over contractstukken.
- Duurzaamheid (betonzuilen) in 2 contracten opgenomen. Daarnaast CO₂ prestatieladder standaard EMVI criterium.
- Het modelcontract is technisch/inhoudelijk verbeterd.

Informatie

- Aanvullende basisgegevens zijn tijdig beschikbaar.
- Er is uitgebreid grond- en asfaltonderzoek uitgevoerd ten behoeve van contracten.
- Betrokkenheid ontwerpers bij de uitvoering van de werken was goed.
- Historisch vooronderzoek niet gesprongen explosieven (NGE) uitgevoerd voor werken 2013-2015.
- Overleg over 'kleine' vergunningen.

Capaciteit

- Ontwerpers: de capaciteit was voldoende.
- Tekenaars: de capaciteit was voldoende.

VOORUITBLIK ONTWERP / CONTRACTVOORBEREIDING 2013

In 2013 worden de ontwerpen van de dijkvakken die in 2015 in uitvoering komen afgerond. Daarnaast worden de contracten voor uitvoering in 2014 voorbereid.

Tijd

- Extra vragen voor capaciteit van ontwerpers/tekenaars tijdig signaleren.
- Vroegtijdige afstemming met derden.
- Tijdige besluitvorming over aanvullende vragen/wijzigingen.
- Grondonderzoeken vroegtijdig uitzetten (middels standaard uitvraag).
- Voor 2014 zijn er wederom een aantal grote werken, planning goed op afstemmen.

Kwaliteit

- Aanpassen standaard ontwerpnota.
- Aanvullende wensen voor werken zoveel mogelijk in beeld bij vast stellen ontwerpnota.
- Modelcontract voor 2014 aanpassen voor eerste publicatie. Afstemmen op uitvoering en contractbeheersing.
- Eisen duurzaamheid in contracten vast stellen.

Informatie

- Elke maand een ontwerp/contract overleg plannen.
- Alle aanvullende informatie met betrekking tot opbouw dijklichaam voor start tekenwerk (contract) inventariseren en eventueel aanvullen.
- Overleg tussen ontwerper en projectleider aandachtspunten uitvoering (overdracht).

Capaciteit

- De ontwerpcapaciteit voor 2012 wordt vastgehouden in 2013.
- De tekencapaciteit voor 2012 wordt vastgehouden in 2013.
- De capaciteit is afgestemd op de omvang van de werken die in 2013 uitgevoerd worden.
- Er wordt geanticipeerd op een aantal aanvullende vragen.

Bestek en Uitvoering

S. Vermunt

Terugblik

- Door de vondst van explosieven is er op het werk Wilhelminapolder veel stagnatie opgetreden en zijn er veel kosten gemaakt voor onderzoek en detectie en als gevolg van stagnatie. Om dit risico in de toekomst te minimaliseren is per dijkvak (2013-2015) historisch vooronderzoek uitgevoerd.
- Systeemgerichte contract beheersing heeft dit jaar goed gewerkt. Ook vanuit het waterschap positieve geluiden.
- Het beleggen van de procestoetsen bij Martijn en Mark heeft goed gewerkt. Toetsen zijn eenduidiger en onafhankelijker uitgevoerd. Projectleiders hebben meer lucht voor andere zaken.
- Nieuwe combinatie AVK / De Klerk heeft in 2012 2 werken gemaakt met zeer goed resultaat.
- Veel gedoe geweest met Zeeuwse Stromen. Voornamelijk over openstaande geschilpunten over meer- en minderwerk en over mankementen welke na oplevering aan het licht zijn gekomen. Na managementgesprek is dit weer vlot getrokken. Kwaliteitsborging binnen Zeeuwse Stromen is zorgpunt.
- Hoeveelheid meer werk viel dit jaar mee. Grote klappers waren de gevolgen van de vondst van explosieven op Wilhelminapolder, extra grondverbeteringen op de Stavenissepolder en verontreinigde grond op de Oesterdam.
- Voor 2013 zijn er 2 vakken aanbesteed onder EMVI met als hoofdcriterium duurzaam geproduceerde zuilen. Een kort geding tijdens de gunningsfase waarbij V.d Biggelaar / Liebrechts de haalbaarheid van de door Zeeuwse Stromen opgegeven MKI-score betwist heeft tot enige vertraging gezorgd.
- Veel problemen met de rws automatisering na de migratie. Werken op locatie is een probleem. Laptops zijn dusdanig beveiligd dat printen en het lezen van usb-sticks erg moeilijk is geworden.

Vooruitblik 2013

- Aandacht voor veiligheid wordt verder versterkt. Het dragen van PBM's zal meer aandacht krijgen.
- Meer aandacht voor veiligheid van de waterkering tijdens de uitvoering. Draaiboek opstellen voor wat te doen bij storm in het zomerseizoen.
- Waar mogelijk verminderen van het aantal toetsen (producttoetsen halveren en procestoetsen 1x per 3 weken. Werkronde blijven gelijk).
- Tijdens uitvoering meer aandacht naar de omgeving. Zo veel mogelijk zien te voorkomen dat er klachten ontstaan.
- 2013 wordt qua werkpakket een zeer druk jaar. Er is geen speling meer in de personele planning.

Projectbeheersing

A. v. Ginneken

Audits op basis van vastgestelde auditplanning en de verbeteracties die hieruit komen monitoren.

Omgevingsmanagement

R. vd. Voort

Terugblik omgevingsmanagement (willekeurige volgorde)

- Alle reguliere vergunningen/goedkeuringen t.b.v. de werken in 2012 zijn tijdig verkregen.
- Langs alle transportroutes zijn weer bouwkundige vooropnames gedaan. Bij geen enkel pand of object is schade ontstaan als gevolg van onze transporten of werkzaamheden.
- De voorheen strakke planning van het hele proces (van ontwerp tot uitvoering) wordt al bij ontwerp te makkelijk losgelaten. Daarnaast worden wijzigingen na afronden ontwerpnota te makkelijk geaccepteerd. Er is grote onduidelijkheid over de financiële haalbaarheid van extra wensen van gemeenten, met name Schouwen-Duiveland. Hierdoor ontstaan te veel onzekerheden en uitloop op de planvoorbereiding. Deze is immers aan wettelijke termijnen gekoppeld en kan dus niet bekort worden.
- Door de discussie aangaande het strand en onderhoudspad bij Ossensisse, de beleidsnotitie "Daar bij de waterkant", de discussie over de al dan niet groene dijk in de Hollarepolder en het gewijzigde politieke klimaat is de houding van het waterschap t.a.v. de onderhoudspaden (en de inrichting daarvan) gewijzigd. Dit lijkt in 2012 voor extra risico's t.a.v. de planning te gaan zorgen. Medio 2012 komen waterschap, provincie en Rijkswaterstaat overeen hoe afgesloten paden in te richten. De verwachting is dat vanuit gemeenten en bewoners de druk op openstelling van paden gaat toenemen.
- Binnen uitvoering hebben zich een aantal incidenten voorgedaan waarbij de Nb-wetvergunningen niet werden nageleefd of waardoor ad hoc toestemmingen voor wijzigingen bij de provincie moesten worden gevraagd. Hierdoor is de houding van de provincie t.a.v. het projectbureau kritischer geworden. Een formele waarschuwing is afgegeven voor het werken in het schor in het broedseizoen (Nieuwe-Annex-Stavenissepolder).
- Het verplaatsen van zeegras is in 2012 voorspoedig verlopen.
- Door uitvoering wordt schade aangericht aan schorren, de afspraak is nu in het voortraject alles goed te inventariseren en er genoeg mee te nemen dat achteraf kleinschalige schades optreden (met name afwateringsproblemen) en deze middels apart contract op te lossen.
- Cultuurhistorie is een volwaardig onderdeel in het ontwerpproces, contacten in de regio zijn goed, veel waardering voor jaarlijkse cultuurhistorische dag Zeeweringen (in 2012 in Hoedekenskerke). Wachthuisje Hoedekenskerke is verplaatst. De cultuurhistorische kaart is aangevuld met de zuidzijde van de Westerschelde.

- De fietsomleidingen en wandelomleidingen zijn in goed overleg met betrokken partijen gerealiseerd. Veel lof over tijdige communicatie. Voor de parallelweg Oesterdam is een pendeldienst ingezet, op enkele incidenten na (af en toe niet conform dienstregeling rijden) geen noemenswaardige problemen.
- Contacten met visserij zijn verbeterd ten opzichte van 2011, naast individueel aanschrijven wordt gebruik gemaakt van nieuwsbrieven etc. binnen de brancheorganisaties. Aanvoer over water blijft een lastig punt, terwijl dit voor PBZ veel aantrekkelijker is (kosten lager) en (forse) overlast in de omgeving bespaard.
- Veel klachten over hard rijden en stofoverlast vanuit bewoners rond de transportroute Nieuwe-Annex-Stavenissepolder.
- Proeven (zoals Hillblocks) zijn bij mislukken of schades een risico voor het imago. Het zou goed zijn er op voorhand een projectplannetje over op te stellen en dat in het RHO te bespreken.
- Door de vertragingen bij de onverwachte vondst van explosieven in de Wilhelminapolder, Oost-Bevelandpolder is er voor de werken 2013, 2014 en 2015 een historisch vooronderzoek in gang gezet.

Vooruitblik/verbeterpunten (willekeurige volgorde)

- Strakkere sturing op proces nodig om in de planning gecreëerde ruimte niet al voor in het proces op te souperen. Denk vooral aan het al dan niet honoreren van wensen van derden (vooral gemeenten) en dan vasthouden aan dit standpunt.
- Meer aandacht voor naleving Nb-wetvergunningvoorwaarden tijdens uitvoering. Meer aandacht voor de omgeving tijdens uitvoering.
- Streven naar een projectplannetje (ten minste T-G-O) voor ieder projectje/proef dat buiten scope valt en dit bespreken in Rho om haalbaarheid/wenselijkheid/gevoeligheden te bespreken.

Communicatie

A. McGovern

Externe communicatie

Uitvoering 2012

De volgende producten ondersteunden in 2012 de externe communicatie:

- Huis aan huiskranten:
 - Bij aanvang van de werken een eigen editie per dijktraject;
 - Bij einde van de werken één editie voor alle dijktrajecten;
- Diverse flyers (Oesterdam pendeldienst/campings Stavenissepolder);
- Informatieborden dijktrajecten 2012;
- Actuele informatie op www.zeeweringen.nl;
- Digitale nieuwsbrieven, voor elk dijktraject eigen edities;
- Gastlessen op basisscholen (dijktrajecten Wilhelminapolder, Stavenissepolder, Oostelijke Sloehavendam/van Citterspolder en Walsoorden) incl dijkbezoek;
- Algemene brochure project Zeeweringen;
- Projectfilm 'Voor veilige dijken' (ook voor intern gebruik);
- Omgevingsplannen voor de dijktrajecten in uitvoering;
- Voor de werken 2012 vonden op 17 januari en 24 januari openbare informatiebijeenkomsten plaats (respectievelijk voor dijktrajecten Wilhelminadorp en Walsoorden);
- oor dijktraject Breskens (uitvoering 2013) vonden op 8 maart en 20 september besloten informatiebijeenkomsten plaats voor bewoners Scheldekade in verband met ontwerp loopbrug in het werk. Op 15 november vond voor dit dijktraject in verband met vermoedelijke vroege start ook al de algemene informatiebijeenkomst plaats;
- Voor dijktraject Bruinisse (2013) vond ook al in een vroeg stadium een besloten informatieavond plaats voor de bewoners van de dicht bij het werk gelegen Boomdijk: 4 oktober;
- In de Kust en Zeegids verscheen een 2-paginagroot artikel over de gastlessen die het projectbureau op basisscholen in de projectgebieden verzorgt.

Continu is over het project Zeeweringen informatie te vinden

- In en om het Watersnoodmuseum in Ouwerkerk. In het museum staat een expositie. Buiten langs de dijk ligt de museumglooiing;
- In Fort Ellewoutsdijk: een expositie.

Dijktraject Wilhelminapolder vroeg extra inzet van communicatie door de vondst van explosieven en de vertraging die als gevolg hiervan optrad.

Dijktraject Oostelijke Sloehavendam werd tegelijkertijd uitgevoerd met het waterschapswerk Van Citterspolder. Communicatie over de uitvoering van de werkzaamheden werd voor beide trajecten gevoerd door het projectbureau. Dit vereiste zorgvuldige afstemming met het waterschap.

Vorbereiding 2013

In de eerste helft van 2012 werden de omgevingsplannen voor de werken in 2013 gemaakt. Eind 2012 werd gestart met de voorbereiding van huis aan huiskranten, informatieborden, informatiebijeenkomsten enz. voor deze werken.

Interne communicatie

Ten behoeve van de interne communicatie verschenen:

- Zeeweringenkranten (jubileumnummer 15 jarig bestaan PBZ in april (nr 35) en nummer 36 in oktober 2012);
- Digitale Nieuwsblokken.

In 2012 werd de realisatie van een cafetariamodel Powerpointpresentie opgestart. De bedoeling hiervan is dat alle medewerkers van het projectbureau in deze presentatie kunnen shoppen en daaruit slides kunnen kopiëren over alle projectbureau gerelateerde zaken voor zowel interne- als externe doelgroepen. Hoewel oorspronkelijk wel de bedoeling is de presentatie eind 2012 nog niet klaar. Naar verwachting is dit eind februari 2013 wel het geval. Op termijn zal dit intern gecommuniceerd worden.

Evenementen

Kustexcursie

Op 19 april organiseerde projectbureau Zeeweringen samen met waterschap Scheldestromen en de Delta Academy van de Hogeschool Zeeland, de sinds 2009 jaarlijks terugkerende Kustexcursie. (Toekomstige) studenten Civiele Techniek, Aquatische Ecotechnologie en Deltamanagement, scholieren MBO en leerlingen HAVO/VWO maakten kennis met techniek, ecologie, gebiedsontwikkeling en klimaataspecten. Zij bezochten van het project Zeeweringen het dijktraject Wilhelminapolder.

Cultuurhistorische dag

Op 6 juni organiseerde het projectbureau de inmiddels ook jaarlijks terugkerende cultuurhistorische dag, deze keer in Hoedekenskerke. Uitgenodigd werden betrokken ambtenaren van Rijk, provincie en gemeenten en leden van heemkundige kringen e.d..

Zij kregen informatie over toekomstige dijkvakken, welke cultuurhistorische objecten daarin gelegen zijn en hoe wij daarmee omgaan.

Netwerken

Dienst Zeeland organiseerde op 28 juni de 3e omgevingsdag Zeeland. Omgevingsmanagers en communicatieadviseurs wisselden tijdens deze dag ervaringen uit. Er waren diverse presentaties over omgevingsmanagement en Politiek Bestuurlijke sensitiviteit.

Op 23 augustus nam het team Communicatie deel aan een bijeenkomst van Logeion:

Vakimpuls De Zuid-Hollandse Zandmotor in Den Haag (Kijkduin). De aanpak van OM en communicatie rondom dit project werd uitgebreid toegelicht en knelpunten werden besproken. Het was een leerzame bijeenkomst.

Op 27 september namen @@ deel aan de Werkconferentie Zuidwestelijke Delta in Etten-Leur.

Overig

Klachten

Vooral tijdens de uitvoering van de werken werd tijd gestoken in de behandeling van vragen/klachten en het verstrekken van informatie.

In 2012 werden de meeste klachten veroorzaakt door:

- Oesterdam pendeldienst > geen correcte uitvoering dienstregeling (TCR);
- Stavenisse > ongeluk met vallende breuksteen op personenauto en klachten over snelheid transportverkeer;
- Stavenisse > stofoverlast 1 aanwonende werkgebied en vooral aanpak/opstelling ON ten aanzien van deze klachten;
- Wilhelminapolder > snelheid transportverkeer.

Bezetting afdeling Communicatie

In 2012 vond een aantal keren 'wisseling van de wacht' plaats door terugkeer van communicatieadviseurs na zwangerschapsverlof.

Het gevolg van het vertrek van omgevingsmanager @@ in 2011 ijde ook in 2012 nog na, omdat in dit jaar de herverdeling van taken tussen de nieuwe omgevingsmanager @@ en projectsecretaris @@ nog niet volledig uit de verf kwam. Eind 2012 zijn hiervoor wel concrete plannen gemaakt en opgestart.

Eind 2012 liet @@ weten dat zij het projectbureau in mei 2013 gaat verlaten. Zij zal worden opgevolgd door @@, eveneens van Lievens Communicatie. @@ zal 36 uur per week ingezet worden, 8 uur per week meer dan @@. Hiermee lijkt capaciteitsprobleem als gevolg van herverdeling taken (zie hierboven) opgelost.

Verbeterpunten afdeling communicatie

Omgevingsplannen

De situatie in Stavenisse, waar bleek dat paarden zeer gevoelig zijn voor stofoverlast, is aanleiding om hiermee bij het maken van volgende omgevingsplannen beter rekening te houden zodat van tevoren met eigenaren naar oplossingen gezocht kan worden.

Door de situatie in Wilhelminapolder, waar gedurende de uitvoering van het werk een horecagelegenheid de deuren opende waarmee in het voortraject niet gesproken was omdat het pand ten tijde van opmaak omgevingsplan nog leeg stond, maakt duidelijk dat van leegstaande panden in de buurt van een werk de bestemming onderzocht moet worden.

Samenwerking

Bij (een medewerker van) het waterschap bestond enige wreveld over het 'in de schaduw staan van waterschappers' in ons project. In de interne communicatie kan hiermee rekening worden gehouden. Meer aandacht voor waterschappers in 2013! Voor de externe middelen wordt dit nog onderzocht (nieuwsbrieven? Huis aan huiskranten?).

Aandachtpunten afdeling Communicatie

(voor verbetering zijn we mede afhankelijk van collega's/samenwerkingspartners)

Digitale nieuwsbrieven

Het doel van de digitale nieuwsbrieven is primair om omwonenden snel van actuele informatie te voorzien. Een goede informatie-uitwisseling tussen projectleiders en/of directieleden is daarvoor essentieel. Dit blijkt nog herhaaldelijk moeilijk en blijft een aandachtspunt.

Communicatie werktijden

Binnen het projectbureau bestond afgelopen jaar een verschil van mening over de wijze van communicatie van vaststaande werktijden. Bij toekomstige middelen rekening houden met het kweken van verwachtingen bij omwonenden en of deze kunnen worden waargemaakt. Communicatie: geen onmogelijkheden communiceren. Maar ook:

Uitvoering: niet te gemakkelijk van contractvoorwaarden afstappen en voor ON denken

Communicatie uitvoeringszaken

Het komt regelmatig voor dat ON uitvoeringszaken anders aanpakt dan in het voortraject door (ontwerper/omgevingsmanager van) het projectbureau bedacht en soms zelf is vastgesteld in het contract. Omdat dergelijke zaken vaak al zijn gecommuniceerd aan omwonenden en andere belanghebbenden en ook al opgenomen in diverse communicatiemiddelen, veroorzaakt dit veel extra werk voor de communicatieadviseurs.

Los van de gevolgen voor de afdeling Communicatie kan het vergunningtechnisch ook gevolgen hebben (denk aan genomen verkeersbesluiten).

Bij samenwerkingsprojecten (tijdig)(meer) duidelijkheid verkrijgen met betrekking tot rol projectbureau in de communicatie en afspraken hierover vastleggen (vb Rammegors, Veiligheidsbuffer).

Bewustwording van eigen taakveld/verantwoordelijkheden bij communicatieadviseurs en van waar collega's aan de lat horen te staan is een aandachtspunt en kan (te) hoge werkdruk voorkomen. Bewustzijn van verantwoordelijkheid bij andere partijen kan hieraan bijdragen.

Onderzoek/innovatie

Y. Provoost

Landelijk onderzoek

Zowel contractueel als inhoudelijk goed verlopen. Opzet wordt in 2013 gecontinueerd.

Hydraulische randvoorwaarden

Afgelopen jaar nog een update doorgevoerd op basis van een hindcast. Inhoudelijk blijft het een moeilijk onderwerp, wellicht toch vaker een toets door Deltares uit laten voeren.

Duurzaamheid

Stavenisse 2012:

MKI-score is bereikt doordat de producent het productieproces nogmaals grondig heeft bekeken. Op basis daarvan zijn enkele invoerparameters voor de MKI-bepaling aangepast.

Aangezien er niets aan de samenstelling en het proces is gewijzigd, was het mogelijk om reeds eerder geproduceerde zuilen toe te passen.

St Philipsland 2013:

- proces; er is duidelijk behoefte om een toets uit te voeren over het hele proces om op die manier duidelijkheid te krijgen over de waarde van de certificaten en de aantoonbaarheid van de uiteindelijke duurzaamheid van de geleverde betonzuil. Er dient een stroomschema van het te toetsen proces opgesteld te worden. Daarna afspraken maken over uitvoeren van toetsen.
- product; Haringman gaat zeer waarschijnlijk een product leveren dat afwijkt qua vorm van het huidige Hydroblock. Normtechnisch lijkt dit mogelijk (zie ook 'Vakken 2014'). Zodra meer bekend is, wordt het voorstel ook aan de juristen van RWS voorgelegd om te zien of een en ander contractueel mogelijk is.
- aantoonbaarheid; grootste probleem lijkt de aantoonbaarheid of de beloofde MKI-waarde van toepassing is op de geleverde zuil. Haringman heeft aangeven hun proces te beschrijven.

Vakken 2014:

Overleg met OG of en hoe duurzaamheid gewaardeerd gaat worden in de werken voor 2014 is gewenst.

Gezien de ervaringen van dit jaar contractteksten aanpassen voor maximale afwijkingen qua vorm en gewicht.

De vraag rijst hoe op voorhand meer zekerheid verkregen kan worden over te behalen EMVI-score. Kan op een of andere manier al bij inschrijving/gunning een bepaalde mate van zekerheid omtrent die score worden verkregen?

Nieuwe producten

Proef met het Hillblock is na veel moeite toch geslaagd.

WIKI

De wiki voor Zeeweringen is opgezet en begint te draaien. Het project is echter nog niet op volle stoom. De aandacht hiervoor moet niet verslappen, anders komt het niet van de grond.

Ecologie

R. vd Voort

Mitigerende en preventieve maatregelen broedvogels werken soms averechts

Op trajecten Sloedam-Kaloot en Roggenplaateland hebben zich in het voorjaar van 2012 broedvogels in de werkstrook (Roggenplaateland) en op de depotlocatie (Sloedam) gevestigd. Dit ondanks preventieve maatregelen en verjagingssmiddelen. Maaien en klepelen van het aanwezige struweel om zo de vestiging van zangvogels daarin te voorkomen maakte de werkstrook op het Roggenplaateland aantrekkelijk voor een scholekster. Geprobeerd is het nest te ontzien. Het kwam in een uitsparing van de uitgegraven grond te liggen.

Op de depotlocatie bij de Oostelijke Sloehavendam zijn maatregelen genomen om het vestigen van m.n. bontbekplevier en scholekster te voorkomen. Daartoe zijn stokken met linten geplaatst, terwijl onderwijl delen van het depot in gebruik genomen zijn. Beide soorten waren niet onder de indruk en hebben met succes gebroed. Het depot kon daardoor enige tijd niet in zijn geheel in gebruik genomen worden.

Leerpunt

Preventieve maatregelen om de vestiging van grasland- en struweelvogels te voorkomen scheppen gunstige condities voor kustbroedvogels. Stokken met wapperende linten werken niet voor alle soorten (mogelijk wel voor meeuwen). Afspannen met linten zou beter kunnen werken, maar ook dat is niet zeker. M.n. bontbekken schrikken niet van wat extra dynamiek. Minstens om de dag verstoren (of liever nog: ploegen/slepen) voorafgaand aan de start van werkzaamheden kan wel eens onvermijdelijk worden.

Afwatering werkstrook ter hoogte van zeegras

Op verschillende dijktrajecten (waaronder Wilhelminapolder-Oost-Bevelandpolder) is het niet toegestaan om langs delen van het dijktraject water te lozen op het voorland vanwege zeegras. Dit blijkt echter in de meeste situaties praktisch slecht uitvoerbaar. Het overpompen over een zekere afstand zorgt voor veel tijdsverlies en is technisch ook niet altijd uitvoerbaar.

Leerpunt

Zoek langs het dijktraject naar punten waar zeegrasvelden ontbreken en waar wel op het voorland geloosd kan worden. Dit scheelt tijd en het effect is verwaarloosbaar klein.

Werkstrook van 15m bij schor uitgezet op 17m.

Bij de Nieuw-Annex-Stavenissepolder heeft de aannemer de werkstrook ter hoogte van het schor uitgezet met piketten. Deze piketten zijn op 17 meter van de dijk gezet (i.p.v. 15 meter) met als argument dat de piketten dan niet bedolven worden door grond. Het eerste deel van de 15m werkstrook wordt ontgraven en de grond wordt op het tweede deel van de werkstrook, op het schor, tijdelijk opgeslagen. Bij

dit opslaan van grond zouden piketten op 15 meter bedolven kunnen worden. Piketten op 17m blijven zichtbaar voor kraanmachinist. Het grote bezwaar is dat de 15meter grens niet duidelijk is aangegeven en dar het risico groot is dat grond buiten de 15 meter opgeslagen wordt.

Leerpunt

Bedenk dat aannemer uit eigen initiatief kan afwijken van de mitigerende maatregelen zonder daar kwaad in te zien. Wellicht kan duidelijker in de mitigerende maatregelen aangegeven worden dat bij schor de werkstrook met piketten op max. 15 meter moet worden uitgezet. De aannemer is niet bevoegd om buiten deze 15 meter met materieel of personen op het schor te komen.

Niet afdekken van "schor" voorafgaand aan werkzaamheden

Voor de werkzaamheden in de Oudepolder op Sint Philipsland was voorzien in een brede werkstrook van 30 meter. In de strook werd niet gegraven omdat een kleidijk werd aangelegd. Als beschermde maatregel is toen opgenomen dat de vegetatie afgedekt zou worden, om de vegetatie tegen betreding en het rijden met materieel te beschermen. Het ging hierbij om een hoog, enigszins verruigd grasland met enkele zoute planten, waardoor het als zilt grasland te kwalificeren is. Om het echte schor ging het echter niet, dit lag ver buiten de werkstrook. Het grasland langs de dijk en het schor zijn echt verschillend: het schor ligt lager en hier liggen krekens in. Het grasland is meer een grasland, waar door de zoute invloed wel zilte soorten in voorkomen.

Toen de werkzaamheden begonnen is de vegetatie niet afgedekt. Na een gesprek met de aannemer blijkt waarom. Het is een afwijkende maatregel. Omdat de aannemer met het begin van het werk met heel veel maatregelen van doen had, in combinatie met dat hij niet zo de waarde van het grasland zag (voor hem was het gewoon een wat ruiger grasland) is het erbij in geschoten. Hoewel hij toegeeft dat het afdekken gewoon gedaan had moeten worden, vroeg hij zich wel af waarom dit eigenlijk moest gebeuren. Met andere woorden: het nut ontging de aannemer van de maatregel.

Leerpunt

Een maatregel loopt eerder kans vergeten te worden als de aannemer niet snap waarom het gebeuren moet en daardoor het nut er niet van inziet. Probeer op een zo vroeg mogelijk moment de maatregelen toe te lichten. Als het niet lukt bij de aannemer zelf, in ieder geval bij uitvoering, zodat zij er scherper op kunnen zijn.

Waterschap Scheldestromen

A. Marinisse, R. Derksen
F. Depondt, B. v. Eijk, H. vd. Sande

- Eerder en meer gedetailleerd inzicht in aanwezige kleidktes organiseren t.b.v. nog te verbeteren dijkvakken;
- Optimaliseren afstemming tussen gemeentelijke plannen en PBZ-werken;
- Actiepunten overleg SCB (projectleiders/toetsersoverleg) opnemen in de evaluatie;
- Openstaande punten uit het risico-overzicht (Ad) wellicht opnemen;
- Overzicht restpunten 2012 opvoeren;
- Eerde alle bouwstenen voor het ontwerp op tafel krijgen (m.i. nog teveel tussendoortjes);
- Positieve ontwikkeling gesignaleerd t.a.v. SCB van de aannemers Van Citterspolder/Oostelijke Sloehavendam en Hoedekenskerke/Waarde;
- Goede voorbereiding (ontwerp) toezicht en open communicatie tussen ON en OG blijven cruciaal voor het welslagen van projecten;
- SCB: "vertrouwen komt te voet maar kan als een renpaard verdwijnen";
- Houd voldoende ruimte voor de buitendienstmedewerkers om zaken te kunnen regelen als dat nodig is (timmer niet alles dicht met administratie en hiërarchie);
- Laat communicatie ondersteunend zijn en niet teveel leidend;
- Waardering voor de ontwerpers en tekenaars.